

بررسی نقش ایجاد مکان های اسکان موقت در کاهش اثرات سوانح و بلایای طبیعی

الناز صلاحی خیابانی آذر^{۱*}، تورج روشنائی بدر^۲

۱- دانشجوی کارشناسی رشته مهندسی شهرسازی، موسسه آموزش عالی سراج (e.salahi1995@yahoo.com)

۲- دانشجوی دکتری شهرسازی، موسسه آموزش عالی سراج (tuoraj_sa@yahoo.com)

چکیده

همه ساله در نقاط مختلف کره زمین افراد زیادی بر اثر وقوع سوانح طبیعی نظیر زلزله، جان و کاشانه ی خود را از دست می دهند. در حال حاضر سالیانه بیش از ۹۰۰۰ زلزله ی کوچک و بزرگ توسط دستگاه های پیشرفته زلزله نگاری در ایران به ثبت می رسد که تعدادی از این زلزله ها توسط مردم نیز حس می گردد و اثرات مخربی هم به همراه دارد. برای ایمن سازی شهرها در مقابل بلایای طبیعی فرهنگ ایمن سازی شهرها باید گسترش یابد. بدیهی است در اجرای سیاست های ایمن سازی شهرها، مردم، مدیران شهری و مسئولان دولتی نیز باید مشارکت کافی داشته و همچنین دانش لازم را کسب نمایند. تامین مکان های مناسب جهت اسکان آوارگان یکی از موارد مهم در مدیریت بحران است. بهترین راه برای اسکان موقت مردم، برپانمودن چادر و کانکس در نزدیک ترین و امن ترین محل به ساختمان تخریب شده است ولی از آنجایی که بعد از زلزله شاهد پس لرزه هایی می باشیم تجربه نشان داده ایجاد اردوگاه های محلی در پارک ها و فضاهای باز در محلات داخل و اطراف شهر بهترین نوع اسکان موقت است. مزیت این نوع محل ها (اردوگاه ها یا محل های متمرکز) این است که علاوه بر محافظت افراد در مقابل سرما، گرما، باران و شرایط نامساعد جوی، تامین امنیت عاطفی و روحی بین خانواده های آسیب دیده ایجاد می شود و ارائه ی خدمات بهداشتی، پزشکی، غذایی و... نیز به سهولت انجام می پذیرد. معیارهای مکان یابی مراکز امداد و اسکان ایمنی، کارآیی، اثربخشی و مجهز بودن است. در این مقاله با بررسی ساختار حاکم بر شهر تبریز اقدام بر دست یافتن به معیارهایی برای ایجاد مکان های اسکان موقت به عنوان جایی امن برای جامعه آسیب دیده، که دارای شرایط لازم برای سکونت افراد از جنبه های مختلف زیرساختی، فرهنگی، اجتماعی، امنیتی و انتظامی باشد تا در قالب یک برنامه ملی مدیریت بحران بتوان پس از بازسازی مناطق آسیب دیده آن مکان ها را به راحتی تخلیه کرده و یا برای موارد دیگر مورد استفاده قرار داد.

واژه های کلیدی: بلایای طبیعی، اسکان موقت، مدیریت بحران، تبریز، مکان یابی